

VESTI IZ SLOVENIJE

OROŽNE VAJE. — Meseca aprila in maja tega leta so se vpoklicali na orožne vaje zelo pomnožili. Zadnji čas kličejo predvsem vse tiste podoficirje in prostake, ki so služili v partizanski vojski. Orožne vaje bodo trajale predvidoma dva meseca.

NA NABOR so bili letošnjo pomlad pozvani rednim potom fantje rojeni leta 1930. Letošnji nabori so se vršili šest mesecev preje kot običajno prejšnja leta. Istočasno pa so bili na nabor pozvani preko reda tudi fantje rojeni leta 1931, za katere so oblasti izjavile, da bodo šli prihodnje leto še enkrat na nabor in šele naslednje leto k vojakom. Tega nihče ne verjame, ker je to govorjenje le skrivanje pravega namena, ki ga imajo z letnikom 1931.

PRED VOJAŠKO VZGOJO. bodo meseca junija ali julija raztegnili na starost od 16. leta do vpoklica k vojakom. Predvojaška vzgoja je strogo obvezna in izvajajo zanj vedno hujši pritisk. Stariše, ki niso hoteli pošiljati svojih sinov k tem vajam, so začeli zadnji čas občutno kaznovati. Znani so slučaji, ko so te kazni znašale 30.-, 400 dinarjev in taki, da sta bila oče in sin obsojena na prisilno delo.

POKLICNA VOJSKA. — Na vojake, ki služijo vojaški rok, se izvaja vedno hujši pritisk, da bi podpisali izjavo, da ostanejo po odsluženem kadetskemu roku v vojaški službi. Do teh odločitev hočejo fante pripraviti z raznim šikaniranjem in strahom, da bodo itak s silo pridržani ali pa poslani na prisilno delo. Velik pritisk na fante se izvaja tudi za vpis v komunistično partijo. Če jih ujamemo v partijske mreže, potem morajo biti sprejemljivi za vse predloge vojaških oblasti. Na ta način si hoče sedanjí jugoslovanski režim pridobiti čimveč prostovoljne vojske. Slovenski fantje in vojaki so za eno in drugo gluhi. Redki so, ki se vpišejo v partijo ali ostanejo v vojaški službi.

Vremenski prerok pravi:

Jasno, vroče in soparno.

Tri na dan

Ohijski guverner Lausche (naše gore list) ni bil nič v zagrati, ko so ga hoteli politikarji stisniti v kot, da bi se izjavil, če je za demokratskega kandidata za senatorja.

Ni ni pomišljal, ampak preudarno je izjavil: "Za tistega bom, ki se bo izkazal, da bo največ storil za našo deželo, ne glede na to, kateri stranki pripada."

Par dni zatem je pa predsednik Truman rekel, da bi on volil v prvi vrsti za kandidata, ki je demokratske stranke. Kot predsednik Zed. držav, se je zelo šepavo izrazil, bi človek mislil.

Acheson: Politika napram Kitajski oslone, kakršna je

Ameriška vlada nima namena, zaplesti se v kitajsko civilno vojno in ne bo dala Formozi nikake pomoči.

Washington. — Državni tajnik Dean Acheson je 23. junija izjavil, da Zed. države ne bodo dale vojaške pomoči ali nasvetov kitajski komunistični armadi z ozirom na Formozo. Časnikarji so vprašali drž. tajnika, če je zdaj, po konferenci med generalom MacArthurjem in O. Bradleyem, obrambnim tajnikom Johnsonom in Foster Dulesom pričakovati kake spremembe v ameriški politiki glede Formoze.

Državni tajnik jim je odgovoril, da še vedno drži izjava, ki jo je dal predsednik Truman 5. januarja letošnjega leta, ob kateri priliki je dejal, da se naša vlada ne bo zapletala v kitajsko civilno vojno in da nima nobenega namena poslati tja svoje bojne sile.

Prelat mesta Toledo, škof Karl J. Alter, postal nadškof

Novi nadškof je velik prijatelj in pobornik delavstva, za čigar pravice se je potegoval pred kongresom.

Washington. — Škof Karl J. Alter, glavar katoliške škofije mesta Toledo, je bil imenovan od papeža Pija XII. za nadškofa v Cincinnatiju. Toledski prelat bo nasledil nadškofa Johna T. McNicholasa, ki je umrl 22. aprila.

Nobi nadškof ima za seboj dolgoletno in uspešno delovanje v državi Ohio kakor tudi na vseameriškem polju. Rojen je bil v Toledu leta 1885, za duhovnika pa je izštudiral v Clevelandu. Škof toledske škofije, v kateri je 210.000 katoličanov, je bil od leta 1931. — Novi nadškof je bil eden prvih zagovornikov in govornikov pred kongresom za pravično rešitev delavskih sporov, dalje je nujno pozival kongres, naj zviša minimalno delavsko mezdo od 40 na 75 centov na uro. Vestno je tudi podpiral predlogo za polno zaposlitev delavstva.

RAZKRINKANJE DELOVANJA SLOVENSКИH KOMUNISTOV

Ponatis iz kongresnega zapisnika o pričevanju M. Cvetiča

(Nadaljevanje)

Mr. Tavenner: Koliko je znašala njegova mesečna plača?

Mr. Cvetič: \$250 mesečno.

Mr. Tavenner: Ali je istočasno prejemal plačo še od kakih drugih organizacij?

Mr. Cvetič: O tem nimam nobenega pojma.

Mr. Tavenner: Mr. Cvetič, v svežnju listin o "Civil Right Congress-u", ki ste ga predlo-

Letalska nesreča nad Michigan jezerom; 58 oseb oseb mrtvih

Pogrešano letalo je zašlo ponoči nad jezerom v silne viharje ter je v ujmi med gromom, bliskom in dežjem treščilo v jezero.

Milwaukee, Wis. — Nad Michiganskim jezerom je brez sledu izginilo veliko potniško letalo, v katerem je bilo 58 oseb ki so najbrž vse mrtve, zakaj o letalu ni nobenega sledu, dasi ga že dolgo iščejo druga letala kakor tudi jezerski parniki. Ko je bilo to poročilo izdano, je poteklo že dvajset ur, ko je prišlo iz pogošanega letala zadnje radijsko poročilo. Letalo je bilo na potu iz New Yorka v Minneapolis, Minn. Nad Michiganskim jezerom je zašlo ponoči v silne viharje, v katerih je med bliskom, gromom in dežjem bržčas treščilo v jezero. Kot rečeno, je bilo v letalu 58 oseb, in če so se vse smrtno ponesrečile, je to doslej največja letalska nesreča v zgodovini ameriške avijacije.

Sovjeti zahtevajo MacArthurjev preklíc protikomun. naredb

Odredbé kršijo potsdamski sporazum in "demokracijo" razvoj Japonske.—Tu di japonski vladi diktirajo ukaze.

Tokio. — Sovjetska vlada je zahtevala, da mora general MacArthur preklicati svoje direktive za čisto v japonski komunistični partiji in da japonska vlada preneha z izdajanjem antikomunističnih naredb.

General-lajtnant Kuzma Derevjanko, član zavezniškega koncila v Tokiju, je izjavil, da MacArthurjeve poteze proti komunistom kršijo potsdamski sporazum kakor tudi določbe Daljnovzhodne komisije za demokratizacijo Japonske.

Sovjeti pozivajo MacArthurja, naj umakne svoje direktive od 6. in 7. junija, s katerimi je pritisnil ob tla 24 članov japonske komunistične partije in 17 udeležnikov komunističnega glasila Akahate.

Dalje zahtevajo Sovjeti, da japonska vlada preneha z "zatiranjem" aktivnosti strokovnih unij in drugih "demokracijskih" organizacij, da prekliče kazni proti voditeljem strokovnih organizacij in drugim "demokracijskim" voditeljem, kaznovati pa mora vse osebe, ki so odgovorne za policijske "batinaške zakone" in za masovne aretacije.

žili, je tudi imenik članic organizacije Congress of American Women, katero organizacijo je Odbor za preiskovanje neameriških aktivnosti proglasil za subverzivno. Tu vam izročam to listo. Ali poznate organizacije te grupe v zapadni Pennsylvaniji?

Mr. Cvetič: Seveda jo poznajo. (Dalje na 3. strani)

Cvetič pričal o komunistih v Ohiju

Washington. — Matthew Cvetič, bivši podtani agent FBI ustanove, je dne 22. junija izdal kongresnemu Odboru za preiskovanje neameriških aktivnosti imeni dveh bivših vladnih uslužbencev, ki sta sodelovala pri subverzivnih aktivnostih.

Kongresnik Mr. Walter je izjavil, da je Mr. Cvetič, ki je dal pri prejšnjih pričevanjih Odboru imena kakih 300 komunistov v zapadni Pennsylvaniji, predložil pri sedanjem pričevanju tudi imena približno 35 ali več oseb, ki jih je označil kot komuniste, ki delujejo v vzhodnem delu države Ohio.

(Zapisnik o tem pričevanju bomo tudi pozneje objavili. — Uredništvo).

Enajst pristavev Draže Mihajlovića aretiranih

London. — Jugoslavija je 23. junija naznanila, da je bilo aretiranih enajst pristavev pokojnega generala Draže Mihajlovića, bivšega Titovega tekmeca.

Vsi so obtoženi zarote za strmoglavljenje Titovega režima. Središče te grupe je bilo baže v Parizu in je bilo pod kontrolo bivšega kralja Petra. Naloga te skupine je baže bila, ustvariti zvezo z vsemi pro-Mihajlovićevimi skupinami v Jugoslaviji, nabirati "vohunske informacije" ter izvajati teror in sabotažo, pravi jugoslovansko poročilo.

DAJ BRAT, DAJ SESTRA, SPOMNI SE BEGUNCEV S KAKIM DOLARJEM

Jugoslavija išče tudi v Avstriji kredite in posojilo

Turbine, ki jih je Jugoslavija naročila v Avstriji, so poslali Rusi v Sovjetsko zvezo, denarja pa Jugoslaviji niso vrnil.

Dunaj. — Avstrijska vlada, ECA misija in državni departament proučujejo zdaj načrt, na čigar podlagi bi Avstrija dovolila Jugoslaviji komercialne kredite v znesku 10 milijonov dolarjev. Avstrijski zunanji minister Karl Gruber in jugoslovanski poslanik Repić sta imela o tej zadevi dolgotrajen razgovor.

To je sicer ekonomski načrt, pa ima močan politični ton. Jugoslavija, ki jo je Kominformoropala vseh njenih vzhodnih tržišč ter virov njenih dobav, potrebuje nove trge in surovine. Predvsem pa potrebuje dolarje, ki jih ne more kaj pridobiti iz Zed. držav. Transakcija med Jugoslavijo in Avstrijo bi znašala približno deset milijonov dolarjev.

Ta razvoj pa bodo najbrž ovirali Rusi, ki imajo zasledeno iztočno Avstrijo. Kakšno bo sovjetsko stališče, je prilično dobro razvidno že iz dejstva, da so sovjetske oblasti nedavno poslale v Rusijo večino vse turbine za napravo elektrarne, ki jih je Jugoslavija naročila v Voithovi tovarni v St. Poeltnu (Polčnanah), ki so v sovjetski zoni. Na te turbine je Jugoslavija že dala naplació v vsoti 6 milijonov šilingov (\$425,000), kateregar denarja pa ji Rusi niso vrnil.

Komunistična severna Koreja je napovedala vojno južni Koreji, ki je v ameriški sferi

Poročila naznanjajo, da so rdeče čete po topniškem ognju vdrlé v južno Korejo, ki je v sferi ameriškega vpliva.

SEOUL, Koreja, 25. junija. — Komunistične čete iz severne Koreje nadaljuje s svojim topniškim obstreljevanjem na dolgi fronti, toda ameriški vojaški svetovalci pravijo, da je bila invazija dejansko zaustavljena.

Čete komunistične severne Koreje so izvedle serijo napadov proti južnokorejski republiki, ki je sponzorirana od ameriške vlade in radio severne Koreje poroča, da je bila v soboto ob enajstih zvečer vojna formalno napovedana. Čete severne Koreje, ki jih podpira Moskva, so napadle po predhodnem artilerijskem obstreljevanju postojanke južne Koreje, kakor naznanja poročilo iz glavnega stanja. Vlada severne Koreje je napovedala vojno južnokorejski republiki. Drugo poročilo naznanja, da so čete severne Koreje zavzele kraj Kaesong, ki leži 40 milj južnovzhodno od

Seoula. V Keasongu je glavni stan prve divizije južnokorejske armade.

Razmejitev Koreje je bila uveljavljena leta 1945, ko so ameriške in sovjetske okupacijske čete vstopile v Korejo po kapitulaciji Japonske v drugi svetovni vojni. Sovjetske čete so zasedle severno polovico, ameriške pa južno polovico Koreje. Pogajanja med Amerikanci in Rusi za vzpostavitev popolne svobode v Koreji so se izjalovila v maju 1946, nakar sta bili obe polovici dežele popolnoma razdeljeni.

V ameriški zoni je bila dne 15. avgusta proglašena republika Koreja s predsednikom Syngman Rhee-jem na čelu. S tem je avtomatično prenehala funkcionirati ameriška vojaška vlada, toda narodna skupščina južne Koreje je zaprosila ameriško vlado, da bi ostale ameriške čete še v Koreji.

Jugoslavija obtožuje Bolgarijo, da slednja izziva oborožene spopade na njenih mejah

Na jugoslovanske meje prihaja z motornimi transporti bolgarsko vojaštvo v polni bojni opremi.

BEograd. — Jugoslavija je 23. junija obtožila sovjetsko satelitko Bolgarijo, da hoče povzročiti balkansko vojno z izživanjem in pošiljanjem svojih čet na jugoslovansko mejo in z napadanjem jugoslovanskih vojaških postojank. Jugoslovanska oficielna agencija Tanjug poroča, da agresivna Bolgarija dovaža z motornimi vozili na mejo svoje vojaštvo, ki je v polni bojni opremi, ter da hoče ustvariti med bolgarskim ljudstvom vojno psihozo napram Jugoslaviji.

Jugoslovansko poročilo dalje naznanja, da izvaja Bolgarija na meji provokacije, vključno z oboroženimi napadi napram jugoslovanskim obmejnimi vojaškim postojankam.

Tanjug poroča, da je samo na 20. junija pasiralo skozi Sofijo 350 armadnih tovornih avtov, natrpanih z vojaštvom, katerim so sledili motociklisti in bolnišarske ambulance. Ves ta transport se je pomikal proti zapadu.

Jugoslovanski komunisti stoje trdno ob Titu in se dejansko rogajo Rusiji. Beograd obtožuje sovjetsko zvezo "imperializma" in "agresivnosti" in pravi, da se je popolnoma oddaljila od marksistično-leninistične komunistične doktrine. Resničen vzrok preloma med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo je bil, ker se Jugoslavija ni dala Sovjetski zvezi več izkoriščati, kakor le-

ta izkorišča vse svoje satelitke, pravi Beograd.

Trygve Lie odpotuje 30. junija zopet v Evropo k posvetom

Trygve Lie hoče odpreti vrata komunistični Kitajski k družini narodov in priključiti Sovjetsko zvezo nazaj v organizacijo ZD.

Lake Success. — Trygve Lie, generalni tajnik organizacije Zdr. narodov, bo koncem tega meseca odpotoval zopet v Evropo k še enem poizkusu, da izposluje dovoljenje za pristop komunistične Kitajske k Zdr. narodom in povratek Sovjetske zveze v to organizacijo, preden slednja zaključi svoje zasedanje, kar bo meseca septembra.

Mr. Lie bo imel dne 3. julija v Londonu razgovor pred Zvezo Zdr. narodov za Veliko Britanijo; ob tej priliki bosta govorila tudi premier Attlee in Anthony Eden, bivši minister zunanjih zadev.

Trygve Lie, ki bo odpotoval v Evropo z letalom 30. junija, se bo ustavil tudi v Ženevi, v švic, kjer zaseda Ekonomski in socialni koncil, nato pa bo pristal v Parizu, kjer bo imel razgovore s fancoskimi državniki.

POMANJKANJE TESARJEV IN ZIDARJEV; VIŠANJE CEN NOVIH STAVB IN DOMOV

Cleveland, O.—V Clevelandu in okolici se je tako razbohotila stavbinska industrija, da je nastalo resno pomanjkanje tesarjev in mizarjev (carpenters), česar posledica je, da zataja gradnja novih domov in da ima stavbinska industrija velike dodatne stroške.

Mnogo kontraktorjev ponuja karpenterjem bonuse do 40% nad unijsko plačo, da bi jih privabili na delo k svojim grad-

njam. V dnevnem časopisu so oglašali kontraktorjev, v katerih ponujajo tesarjem po \$30 plače na dan. Unijska plača karpenterjev znaša \$21.60 na dan.

Posledica vsega tega je, da je mnogo kontraktorjev zvišalo cene domov, ki jih grade. Mnogi kontraktorji plačujejo tudi svojim zidarjem po eno posebno uro na dan, za kar jim dajo plačo in pol. Plača zidarjev znaša \$2.70 na uro.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Vrnitev iz bojnišnice—

Iz bolnišnice se je povrnila na svoj dom Mary Stih iz 6518 Bonna Ave. Tem potom se želi zahvaliti za prijateljske obiske, za poslane cvetlice in kartice. Prijateljice jo zdaj lahko obiščejo na domu.

Plačajte asesment—

Društveni tajniki in tajnice pobirajo nocoj asesmente. Kdor ga še ni plačal za ta mesec, naj gotovo to stori o pravem času.

Klub Ljubljana—

Jutri večer ob 7:30 bo seja kluba Ljubljana v navadnih prostorih.

Novi grobovi

Joseph Kalister

V nedeljo zvečer ob 6:45 uri je umrl po šest dnevni hudi bolezni v Charity bolnišnici Joseph Kalister, star 42 let, stanujoč na 1338 E. 55 St. Tukaj zapuša soprogo Anno, rojeno Powell, 3 brate, Franka, Freda, Rudolpha, 3 sestre, Mrs. Mary Molle, Mrs. Olga Lonchar, Mrs. Helen Kasakowski ter veliko sorodnikov. Starši Joseph in Mary so že prej umrli. Rojen je bil v Clevelandu. Bil je dobo poznan godbenik na harmoniko. Bil je član dr. Ciril in Metod št. 18 SDZ. Pogreb se vrši v sredo jutraj ob 8:45 uri iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. ter v cerkev sv. Vida ob 9:30 uri in nato v družinsko grobnico na Kalvarija pokopališče.

Iz raznih naselbin

Waukegan, Ill. — Dne 13. junija je umrl Anton Svete, star okrog 46 let. Podlegel je poškodbam, ki jih je dobil v avtni nezgodi, ko se je z ženo in prijatelji vračal iz Joliet domov. Poleg žene zapuša sina in eno hčer ter druge sorodnike, v Fontani, Calif., pa očeta.

Manor, Pa. — Dne 11. junija je umrla Terezija Rasputnik, stara 75 let, doma iz Zabjevasi pri Poljanah nad škofjo Loko. Zapuša moža, štiri sinove in hčer.

Moon Run, Pa. — Dne 6. jun. je naglo umrl Peter Jaksetič, star 72 let, doma iz Košane pri St. Petru na Krasu. Živel je v West Parku pri McKees Rocku, kjer zapuša ženo, štiri sinove, tri hčere in osem vnukov.

Novi ambasador Marshallovega plana

Washington. — Senadni odbor za zunanje zadeve je odobril imenovanje Miltona Katza za ambasadorja Marshallovega načrta. Katz bo nasledil W. Averell Harrimana.

NAJNOVEJŠE VESTI

New York. — Walter Winchell, znani radijski komentator, je snoči povedal po poročilih iz Beograda, da bo jugoslovanski skupščini ali parlamentu predložen v potrditev zakon, po katerem bi bili duhovniki prisiljeni povedati oblastem to, kar zvedo pri spovedi in kar je smatrano za spovedno tajnost.

Seoul, Koreja. — Komunistične severnokorejske čete so prodrele 20 milj do Seoula, glavnega mesta Koreje, toda nek visok južno-korejski uradnik je izjavil, da so bile ustavljene in vržene nazaj.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor) Cleveland 3, Ohio
6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6.00, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year; \$5.00 for 6 months; \$3.00 for 3 months.
Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

JUNE 1950						
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Entered as second class matter January 6th 1908. at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 124 Mon., June 26, 1950

MATIJA ŠKERBEC:

Odgovor

VI.
Draža Mihajlovič

Kakor sem vam rekel, jaz nisem nikdar sodeloval z okupatorjem. Nasprotno po sporazumu med Titom in predstavnikom zaveznikov: Randolpha Čerčila in generala MacLean-a sem bil prepuščen le svojim lastnim sredstvom, radi česar je nacionalni odpor izgubil bitko. Potem so nekateri moji sodelavci, raztreseni po vsej državi, delali po svojem lastnem mišljenju in so odstopili od mojih direktiv.

Naj se vsi drugi Srbi bore za svoje osvobojenje s Slovenci, ki so imeli vedno visokega nacionalnega duha.

Pa tudi med Hrvati je mnogo dobrih Jugoslovancev. Poznal sem mnogo Hrvatov, katerih jugoslovanski patriotizem je bil močnejši in zavednejši kot poedinah Srbov. Tako popisuje Edvard Oblak zadnji razgovor generala Mihajloviča, ki je bil na to 14. julija 1946 ob 2. uri odveden na morišče.

Mihajlovič je takrat gledal smrti v obraz in je gotovo govoril resnico, ki je pa itak notorično splošno znana:

Ko so bile Mihajlovičeve čete v najhujšem boju z okupatorjem, ko se je zmagala že nagibala na stran narodnih borcev v Šumadiji, so med bojem nenadoma in zahrbtno napadli komunisti Mihajlovičeve čete, ki so se naenkrat znašle v dvojnem ognju med okupatorsko in komunistično vojsko.

To je dejstvo, ki ga ne bo mogla spraviti s sveta nikdar še tako hudičovo zavita komunistična lažna propaganda.

Kot v Srbiji, tako so delali komunisti tudi v Sloveniji, kakor bom na kratko omenjal v slučaju inženjerja Fanuša Emra.

Na Kočevskem je bila četa Mihajlovičevih slovenskih četnikov. Borila se je proti okupatorju in ni v nobenem slučaju kakorkoli sodelovala z njim. Pa so to komunisti zahrbtno napadli in v Grčaricah do zadnjega moža kake 300 četnikov pobili.

Polkovnik Peterlin, Finc in tovariši so bili od Nemcev odvedeni v Dachau. Mislim, da je vsakemu jasno, da Nemci niso odvajali v Dachau in druga koncentracijska taborišča ljudi, ki bi bili z njimi sodelovali. To bo vendar razumel vsak, še tako strupen komunist. Ko so zavezniški zasedli taborišče Dachau, so znali komunisti prepoznati zavezniške, ki so jim izročili te osebe, ki so bile vse na to v domovini pobite kot "izdajaci".

Še en značilen dogodek v ilustracija.

Po zlomu Italije so komunisti vjeli veliko število antikomunistov. Neko tako vjeto skupino je zasliševala komunistična prvakinja, ki sedaj igra veliko vlogo v Sloveniji. Salezijanec dr. Blatnik je bil tudi med temi vjetniki. Fantje in moške so pri zaslišanju povdarjali: "Mi smo vendar zavezniški Angležev in Amerikancev." Vsak, ki se je skliceval na "zaveznitvo" z Angloamerikanci, je bil obsojen in poslan v smrt. Ko je dr. Blatnik to videl, je prišel, ko je prišel na vrsto k zaslišanju, na vso moč zabavljati čez Angleže in Amerikance. In je bil izpuščen na svobodo.

Saj komunisti tega niti tajili niso, da sovražijo Angloamerikance. Pogosto so povdarjali: Po tej vojni pridejo pa Angloamerikanci na vrsto.

Danes ves angloameriški svet dobro pozna komunizem in tudi njihovo borbo v Jugoslaviji. Tega nam ni treba več dokazati. Žal je to spoznanje prišlo prepozno za našo domovino.

Prvi umori

Prvi je padel kot žrtev zahrbtnega komunizma mlad in idealen inženjer Fanuš Emer. Mladi mož je bil doma iz Kranja, kjer sem ga dobro poznal še kot študenta na gimnaziji. Bil je Sokol, velik narodnjak in niti najmanjše ne kak "klerikalec," toda poln narodnega idealizma.

Ob izbruhu vojne med Jugoslavijo in Nemčijo je organiziral v Kranju celo legijo mladih fantov, predvsem študentov, ki so bili še mladoletni in še ne obvezni za vojaško službo. Z velikim navdušenjem so odšli ti mladi fantje pod njegovim vodstvom med vojne prostovoljce. Mladi mož je bil bi rekel zagrižen sovražnik Nemcev, posebno nacistov.

Po polomu jugoslovanske vojske je skupaj z nekaterimi mladimi tovariši in oficirji takoj organiziral tajno odporiško gibanje v Ljubljani in v vsej Sloveniji. To je bilo še takrat, ko so komunisti sodelovali z okupatorjem!

Po pričetku vojne z Rusijo in ko so pričeli tudi komunisti z "osvobodilno fronto," je mladi mož najprej mislil, da je mogoče sodelovanje z njimi. Imel je z vodilnimi komunisti več razgovorov o skupnem sodelovanju, kakor mi je sam osebno pravil. Končno pa je sprevidel, da je nemogoče vsako sodelovanje z komunisti, ki jim ni za osvoboditev, marveč le za revolucijo in komunistično diktaturo.

Rad si svoje agilnosti pa je ta mladi mož postal "nevarni" komunistični akciji. Nekoč pozimi zvečer pride naglo v moje stanovanje s svojo spalno vrečo.

"Gospod dekan, jaz bom moral danes prenočiti pri vas. Bom ležal kar na tleh v spalni vreči."

"Kako to in, zakaj?"

"Komunisti so me ovadili italijanskim oblastem, da organiziram proti njim odpor in tako me Italijani sedaj iščejo. Pri vas me ne bodo upam iskali."

Da bi se na ta način znebili komunisti dozdevnega tekmeča, se jim ni posrečilo, ker je Emer na to vedno menjaval svoje stanovanje in ga Italijani niso mogli dobiti v roke.

(Dalje sledi)

BESEDA IZ NARODA

Tone
s
hriba
piše

Kar je dobro za Hollywoodčane, bb dobro tudi zame

Joliet, Ill. — Jaz sicer nisem Hollywoodčan, ker naš hrib še ni postal tako slaven in znan, kakor je znani Hollywood v Californiji, kjer je središče ameriške filmske industrije. Daleč za njim pa tudi ne zastajam, po Adamu sem njegov brat, po titovskem pravilu pa "tovariš." In tako sem kar precej v žlahti z njimi.

Par zadnjih nedelj so po radio oznanjali znani hollywoodčani, da začasno sprejajo svoje radio programe, da odhajajo na počitnice. Poslušajo to, se je začela tudi mene prijemati ta bolezen in predno sem se dobro zavedel, sem se jo nalezl. Sam sebi sem začel dopovedovati, da sem počitka potreben. Kaj boš vendar čakal, ali te ne boli že jezik in ne boli že roka? Ako drugi radi počivajo, zakaj ne bi tudi ti? Pogledaj, Carl Mekarti (McCarthy) je odšel v norveške gore in hribe, da ga tam gorski zrak poživijo, da ga tam lahko dihal in govoril, ko se vrne. Drugi prav tako. Vsi bodo pod kakimi košatimi drevesi v hladnih sencih ležali in krepili svoje zdravje. Samo ti pa brecaj naprej, neprestano naprej? Ne bodi neumen. Pamet, pamet, ki je boljša kakor žamet!

Na podlagi teh in podobnih misli, sem sebi stavil predlog, istega podpiral in enoglasno sprejel, da pojdem na počitnice. Kadar se pa vrnem in kadar me bo volja, bom pa spet kaj napisal, če moji dopisi morda že ne presedajo čitateljem in jim ne kvarijo čitaltelskega apetita? Na vozečem avtomobilu pri kolesu ni dobro dremati in spati. Pa se vendar tu in tam kakemu avtomobilistu dogodi, da zadremilje, potem pa ne vozi na več avtomobila, marveč avtomobil njega in navadno se ustavi, ko zadene v kako drevo, včasih pa tudi v kako hišo. To se je dogodilo vozniku Engelmnu in je na križišču Cass in Eastern avenue kolidirjal z drugim avtom, nato zadel v parking meter, ga podrl, kakor tudi alarm bokso za poročanje o ognju, nato pa treslil v pročelje ob cesti nahajajoče se restavracije. Voznik in z njim vozeča se Miss Seeley sta dobila lahke poškodbe. Drugo ga bo bodo izravnavali z oblastmi.

V Vandaliji, Ill., se je dogodil slučaj, ki je glasno svarilo vsem avtomobilistom in voznikom trakov. 38 let stari Carl Pursinger, Kansas City, Mo., je bil najden dvakrat ustreljen v hrbet in privezan k drevesu. Na cesti ga je prosil neki neznan "hitch-hiker," naj bi ga vzel na truck, ker da ima dolgo pot za hoditi. Pursinger, misleč, da bo človeku ustregel, je ustavil in neznanec je prisedel. Ko sta en čas vozila, je

neznanec potegnil iz žepa revolver, prisilil voznika, da je ustavil ter da je šel s trucka. Šla sta na neki samotni kraj, kjer ga je zvezal in privezal in dvakrat ustrelil, nato pustil privezanega, da bi sam izdihnil privezan, sam pa odpeljal se s truckom naprej. Odstuden nečloveški zločin. Oblasti gledajo da bi zločinca našle. Sumijo, da je to naredil neki pogel kaznjene, a doslej ga še niso našli. Dogodek je resen opomin vsem avtomobilistom, da naj ne ustavljajo na poti, kadar jim nepoznani "hitch-hikerji" dajejo znamenja, da bi se radi šli peljat z njimi. S tako dobroto lahko padeš v smrtno past. Kdor nima denarja za potovanje, naj bo doma, kaj ga boš ti vozil okrog, kaj si ti dobil avtomobil zastonj? Pa še več, za človeka, ki ga sprejmeš na avto, si ti odgovoren, če se mu kak nesreča zgodi. Če se hudo telesno pohabi, ali morda ubije, lahko zgubiš dom in vse, ker ti si odgovoren zanj. Ali vidiš, kak riziko sprejemaš nase, kadar ustavljaš na poti, da sprejmeš kaknega cestnega potnika na avtomobil.

Fara sv. Jožefa bo imela običajni letni bazar, ali kakor pravimo po naše semenj. Vršil se bo v našem farnem parku na hribu zraven pokopališča. Nagrade bodo zelo bogate in lepe in tudi dosti jih bo, samo prosite, da bi bila vam sreča mila, pa bo vse prav in gotovo se bazarja udeležite. Vršil se bo 1., 2., 3., 4., 8. in 9. julija. Torej pripravite se vsi, da pokažemo, kaj zmoremo.

Kampanja za novo katedralo poteka zadovoljivo naprej. Darujejo posamezniki in skupine, društva in organizacije. Škofija je določila kvote za vse župnije. Seveda te kvote niso nizke. Danes gre vse v visoke svote. Zato je tudi za našo faro določena visoka svota 99 ti-soč in še malo čez. Ljudje malo majejo z glavami, ampak pomagati se ne da, treba je pač storiti vse kar mogoče, da katoličani naše škofije spravijo skupaj denar za katedralo, ki bo stala visoko svoto. Naš č. g. župnik Father Butala je faranom na farni seji lepo pojasnil vso stvar. Mr. Jože Zalar, glavni tajnik KSKJ, je bil izbran za načelnika naše župnije za to kampanjo. Kar se on prime vedno odlično izvede, zato bo tudi ta kampanja gotovo lepo uspela pod njegovim vodstvom.

Letos je konvenčno leto naše K. S. K. Jednote. Konvencija se bo vršila v Milwaukee, Wis. Pred par dnevi sva govorila z Juretom o konvencijah. Jure se je poprskal za ušesi in dejal: "Včasih so bile konvencije res konvencije! Dajali so se, kakor v kongresu. Zdaj tega ni več. Spominjam se, kako so se naši veljaki potegovali, da so bili izvoljeni za delegate. Na društvenih sejah so že mesece prej povdarjali, kaj vse bodo zahtevali, itd. Zdaj? Zdaj delegatov samo povedo, kaj go-spodje iz Springfielda želijo in zahtevajo, delegati pa nimajo dosti izbire. Glasovati morajo in to je vse. Well, vse se je spremenilo, pa so se spremenile tudi naše konvencije.

Da v Jolietu ne nazadujemo številčno kaže končno po-

ročilo tukajšnjega distriktnega direktorja za ljudsko štetje Mr. Antona Mutza, ki je naš rojak. Poročilo kaže, da se je prebivalstvo našega mesta dvignilo za 23%. Naše mesto ima zdaj 52,421 prebivalcev. Pred desetimi leti so jih našli 42,365. Torej je zdaj po desetih letih 10,056 prebivalcev več v našem mestu.

Naj končam in vsem pa lepe podrave in vse najboljše!
Tone s hriba.

O srebrnem jubileju Rev. Slapsaka

Cleveland (Newburgh), O. — Bilo je lepega meseca maja 15. 1932, ko se je hitro raznesla novica, da se Father Oman vračajo iz stare domovine domov in z njimi pa prihaja novi kaplan v osebi Rev. Slapsaka. Saj veste, vsi smo hiteli tja, da ga vidimo in brž presodimo kakšen je. Prvi njegov nastop in srečanje z ljudmi je pokazalo, da so ljudje vsi srečni in da ga z veseljem sprejmejo za svojega duhovnega očeta, ker smo ga zelo potrebovali, kajti Rev. Gnidovec, ki je bil pri nas šest let, je odšel v Wyoming in zato so Father Oman odšli v staro domovino k Prevz. škofu Rožmanu, da naj jim pomaga iz zadrege.

Prevzvišeni malo pogledajo po imeniku svojih podložnih in pravijo Rev. Slapsaku, ti boš šel v Ameriko, pri fari sv. Lovrenca te zelo potrebujejo, kar pojdi pravim. In tako je prišel Rev. Slapsak k nam in je tukaj že 18 let. On je za nas neprecenljive vrednosti in zelo dober duhovnik, ljudje ga spoštujejo tako mladi kakor stari. Kdor ne verjame, naj samo pride v cerkev ob spovedovanju, pa bo videl, kako je vedno njegova spovednica oblegana in to največ od ta mladih. Kako so mu pri srcu bolniki pa vedo samo tisti, ki so prizadeti. Čeprav hodi največ peš, pa vendar obišče vse, samo če mu naznanijo bolnika. Za bolj oddaljene pa se poslužuje busa.

Da so Father Oman vedeli, da je ta mož aktiven, razume-mo sedaj. Le poslušajte: 15. maja 1932 je prišel k nam, 5. junija so ga pa že pripeljali na sejo Oltranega društva S. R. T. in nam rekli: to je sedaj vaš duhovni vodja. Rev. Slapsak je vodstvo z veseljem sprejel in tako je 5. junija minilo že 18 let odkar je naš duhovni vodja vedno aktiven in za napredek društva tako v gmotnem kakor v duhovnem oziru. Koliko lepih govorov in vzpodbudnih besed ima za vse kar je lepega.

In ko so leta 1935 Father Oman zopet odšli na obisk v staro domovino, so na povratku pripeljali s seboj Prevz. škofa Rožmana. Rev. Slapsak sam ni vedel, kako bi vse uredil, da bi bil lepši sprejem in na njegovo željo je bila reorganizirana narodna noša. Pri tem delu mu je pomagala Nežika žagar in posebno pri narodnih nošah, katerih voditeljica je še sedaj. Je pa tudi duhovni vodja tretjega reda sv. Franciška in pod njegovim vodstvom lepo uspeva. On je tudi velik prijatelj svetniškega škofa Baraga, saj nam je že leta 1935 priporočal, da molimo za Baragovo beatifikacijo in to molitve še sedaj opravljamo vsako prvo nedeljo v mesecu ob 6:45 zjutraj.

Koliko se je ta mož trudil, ko je bila zidana naša nova cerkev, vse samo Bog. Hotel je postaviti trajen spomenik društvu Sv. Rešnjega telesa — to je, glavni oltar. Veliko članic je takrat darovalo po \$25.00 in več, toda nobeni ni danes žal, vsaka je ponosna na ta oltar in tudi na duhovnega vodjo. Na njegovo željo je bila tudi ustanovljena zveza Oltarnih društev, katere duhovni vodja je že več let. Veliko dobrega je bilo z njegovo pomočjo že storjenega za čast

NAŠA MICKA IMA TUD BESEDO

Otroci so našega za Očetovski dan kar zagnili s prezenti. Kar nevošljiva sem mu bila. On je bil pa ginjen kot med-na tepka. (Tako on pravi, jaz pa tepke še nisem videla in bi šla rada samo zastran tega enkrat staro kontro pogledat.) Večkrat sem ga že prosila, naj mi vsaj prigrliho medni tepki pove, da bi imela vsaj za spoznanje vzorec, pa pravi, da tega ne more, ker da medni tepki ni prigrlihe na tem svetlu. Malo se bojim, da se v stari kontr ne bom znala obnašati, ki vsevzkriži leti samo klanjam se in krivim se, pa gnadjljiva in milostljiva. Naš mi je povedal, da celo krave titulirajo z gnadjljivimi, pa mu tega jaz ne verjamem. Dekana Škerbca sem vprašala, ki je bil ravno na našem oficu, če je res, pa se je tako režal, da ni mogel nobene pravdanske spraviti iz sebe. Ja, on in pa naš, kadar se spravita skupaj in jo udarita "o tistih lepih časih," da me kar jezi, ki ne razumem. Edini Jože Grdina, ki včasih stopi vmes, nekaj razume njiju špraho. Menita se namreč o časih, ko sta "dinala" skupaj in kako da sta se postrekala. Sprva se je Jože Grdina križal in vil roke, ker je naš rekel gospodu dekanu kar "ti." Tudi jaz sem mu očitala, da ne pozna absolutno nobene manire in da me je sram, ker imam takega za moža. Naš je pa meni in Jožetu razodel, da je imel takrat eno zvezdo več na vsaki strani kot

božo. Naj navedem samo en slučaj: Ko zveza roma vsako leto v Lemont, kar je dosedaj že trikrat z Nickel Plate železnico, smo brali v magazinu, ki ga izdaja ta kompanija, da dajejo te žene najlepši vzgled vsem. Ko je bilo napovedano romanje da so se zbrali na kolodvorih ljudje drugoverci in občudovali te romarice, ki so za božjo čast pripravljene toliko žrtvovati. Rev. Slapsak pravi, da moramo svoje versko prepričanje tudi javno pokazati in ne samo pod mirnikom. Da je on velik prijatelj misijonarjev, bi nam to najbolj lahko povedali misijonarji sami in v času vojske, ko je videl, da so naša srca potrta, nas je vzpodbujal k molitvi in je sam molil z nami.

Tu sem vam našela samo malo "grehov," ki jih je naredil za nas v tem času. Ti pa, dragi prijatelj Rev. Slapsak, zmoli vsaj majhno molitvico za njegovo zdravje zdaj ob njegovi 25 letnici mašništva, ki jo obhaja 2. julija v krogu faranov sv. Lovrenca in prijateljev. Vsi vemo, da je njegova srčna želja, da bi obhajal ta ubilej v krogu svojih še živečih staršev, bratov in sester. A luža po kateri se je prepeljalo že tisoče in tisoče miroljubnih ljudi je preveč ledena in ne prenese Petrovih ljudi. Bog daj, da bi se led, ki obdaja dobra slovenska srca, ki še ljubijo svetinje sv. vere kar kmalu otajal in takrat pa boste. Rev. Slapsak, zopet lahko objeli svojega ljubljene očeta in dobro mamico.

Častiti duhovni vodja dr. Sv. Rešnjega telesa, v imenu vseh članic Vam pošiljam najlepše čestitke k srebrnemu jubileju. Po Mariji k Jezusu smo združeni tukaj in bomo tudi tam, kamor ne more nobeno zlo. Mrs. Anna Gliha.

Matija in kar je veljalo takrat, naj velja pa še danes. In gospod dekan, ki je zares dober gospod, je rekel kar po nase, da je "okej."

Ko so torej našega za Očetovski dan tako obsipali s prezenti, sem si mislila, da mu moram tudi jaz kaj kupiti, čeprav on ni moj oče, česar sem zelo vesela. S Jimom sva mu napisala karto, vsak eno, na kateri je bilo prelepo in ginja-ljivo branje, prezente sva pa zavila in mu jih položila na posteljo.

Ko je prištokrljal domov sva kar sapo zadrževala v sladkem pričakovanju, kako bo ginjen, ko bo videl najine prezente in da se bo kar topil od sladkosti, ki je tako dobro družino zredil. Še vselej je šel najprej v štibele, da je tam razmetel kamižolo, klobuk, kravato in drugo uniformo, tiste sobote pa ne. Priznam, da je bila krivda moja. Reva sem mu namreč iz same dobrote skuhala ajmoht, ki ga naš zadu-ha vsaj tri milje pred domom. Tako ga je tudi v soboto, da je namesto v štibele zavil v kuhinjo in se kar vsedel, da sem mu morala sneti klobuk, da ne bo delal slabega zgleda malemu, ki bo doma imel. Čudno, da se mu ni desnica vnela, s tako naglico je napravil križ in zajel. No, Bog mu požegnaj, saj veste.

Šele, ko je četrtič basal v krožnik je prišel toliko k sapi, da nam je povedal, da se odpeljemo popoldne na farne h Krkotovim v Madison, pa našega Franceta Tureka družina in odvetnik Kušlan. On da je na vsak način potreben zraven, ker je kempa, v katero bomo šli vedrit, njegova in se spodobi, da je gospodar zraven, kadar se vasuje.

Midva z malim sva pot potila in v svetem strahu pričakovala, kdaj bo on odprl najine prezente ter naju objel in pohvalil, da sva pridna, ki tako skrbiva zanj.

Pa mislite, da jih je vranč pogledal? Sama ne vem, kolikokrat je šel mimo njih, pa se še ozrl ni vanje. Ni me strpe-ljo, čeprav sem komaj zadrževala grenke solzice, da sem mu namignila, da ima tam na postelji prezente za Očetov dan. Tako, tako, sta že pridna, je mrmral in jemal tam iz kota puško, da jo bo vzel s seboj na farne za jazbece, Oči bi mu izpraskala, če ne bi bila tako dobra in krotka, vam rečem. Nazadnje ga je res nekaj zmotilo, da je vzel kartice z voščili s paketov in jih spravil v žep. Je rekel, da jih bo prebral tam na farmah, ko bo čas in mir. Kakopak, doma pa tega ni. Šur, saj nimamo parne žage. Pakete da bo pa potem odprl, ko pridemo s far-me.

Tisti dan sem trdno sklenila, da je lahko vsak drug dan Očetov dan, da od mene naš že ne bo dobil nikoli več prezent-a, ki mu je toliko mar. No, saj veste, deklič, da me je ta zaobljuba kmalu minila. Drugi dan je namreč, k smo prišli domov, pakete slovesno odprl in oba pohvalil, da sva pridna, ki tako skrbiva zanj. Jaz sem mu kupila dve lepi srajci. Denar je bil itak njegov, pa ne ve še tega, sinko Jimmy mu je pa kupil malo žago. Oče je rekel da bo dober gospodar, ki tako lepo skrbi za domače orodje. Pa ne vem, kako še bo. Oče namreč še, ne ve, da je Jimmy takoj drugi dan poskušal s žago prežagati debel žebel in se kregal, da so žage dandanes zanič, ki niti želja ne zmorejo. Kar tresem se, kadar bosta imela to zadevo na dnevnem redu. Naš bo divjal, to vem, ko bo videl svojo novo žago in malega bom morala za nekaj časa kam skriti, da se bo prevedrilo. Vse jaz, saj veste.

KARL MAUSER:

KAPLAN KLEMEN

ROMAN

Milenine gole obrvi so utripale.

"Vzbudi pri kaplanu usmilenje. Izmislil si zgodbo. Pojdi večkrat k njemu in hlini se, kakor moreš. Poskusi ga pripraviti do prepričanja, da bi rada začela novo pot in da bi rada pričela z zdravljenjem svoje bolezni. Mu ni treba povedati po pravici. Reci, da si jetična. Saj ne ve, kaj ti je. Morda ti sam ponudi denar, morda ga sprosiš. In tedaj, ko ti ga bo dal, tedaj pridemo mi, zadržnemo mrežo in ne izkoplje se iz nje nikoli. Pri nas ne. Sam bo odšel od tod. In to je važno, zakaj novega ne bo. Znebiti se ga moramo. Nujno sicer smo zgubili borbo."

In kakor da ima povedati še nekaj bolj važnega, je za čas pomolčal.

"Ko se znebim kaplana, se bom znebil še Križnarja. Nevaren ni postaja."

Milena je odlašala. Ni se mogla odločiti. Cutila je, da je že premalo sile v njej, da se bo morda izdala, da ji kopni volja iz dneva v dan. Cutila se je trudno, zbitno, kakor da gnije pri živem telesu.

Resnik je obupaval. Minil je februar, ponujala se je že pomlad in otroci so pričeli gledati za kurjicami, da bi jih nanesli kaplanu.

Plaznikova pa se ne zgane.

Dober teden pred Veliko nočjo jo je dregnil. Sama mu je prišla misel v glavo.

"Si slišala, da te je kaplan krstil za vlačugo?"

Plaznikova je priprla oči. Resnik je vedel, da jo je udaril na najbolj boleče mesto.

"Kdo ti je povedal?"

"Mohor je slišal. Njega vprašaj."

Milenine oči so zagorele.

"Torej je tak kakor drugi."

"Si mislila mar, da je boljši?"

Resnikov smeh je porogljiv.

"Mislila sem."

Koj tisti večer je odšla h kaplanu. Dobila ga je pri brevirju.

Napravila se je, kakor da se misli koj obrniti.

"Samo za trenutek, gospodična. Koj bom gotov. Sedite."

Ponudil ji je stol, sam pa stoje odmolil.

Plaznikova ga je na skrivaj opazovala. Močna postava v talarju je bila rahlo sklonjena, težka kmečka roka je držala za trak v brevirju.

V čudnem trepetu je priprla oči. V tem hipu ni mogla verjeti, kar ji je povedal Resnik.

Prišla je, da pomaga njegovim sovražnikom, da prične spleta-ti mreže, v katere naj bi se ujel.

Zaprl je brevir in ga položil na mizo.

"Kako, gospodična?"

Ko se je s svejimi ostrimi očmi zavrtel v njene, je bila prepričana, da je Resnik govoril resnico.

Marsikaj bi se rada zgovorila

z vami."

Ni vedela drugače začeti. Klemenove oči so bile kakor močne svetilnice.

"Govorite, časa imava dovolj."

Klemen je prijazen, toda ne vsiljiv.

"Vem, da ste že veliko slišali o meni. In tudi to ste gotovo slišali, da hodim z Resnikom. Kajne?"

"Slišal," je priznal Klemen.

"Rekli so vam, da sem vlačuga, kajne?"

"Slišal sem marsikaj, toda ne obsajam ljudi, ki jih ne poznam. Rekel sem vam že to."

"Kaj mislite o meni?"

Vrtala je vanj, da bi videla, do kod sme.

"Kaj naj bi mislil? Še nikoli mi niste nič povedali o sebi?"

Klemen je bil previden.

Plaznikova je za čas molčala.

Potlej je zapičila oči v okno in skoraj izdabila.

"Marsikaj je res, toda ne vse. Verjemite. Težko mi je, ker me je življenje porinilo tako daleč. Nisem sama kriva."

"Pustite Resnika," je Klemen zabodel naravnost. Pogledala ga je s hinavskimi očmi.

"Zato sem prišla. Toda bolna sem in zato odvisna od drugih. Brez pomoči ne morem biti."

Zdaj je Klemen dolgo molčal.

"Kaj vam je?"

Cutila je, da sedaj nekaj mora povedati. Naj se zlaže, da je jetična? Ali naj potegne v svojo sramoto še Resnika? Zasovražila go je. Kakor je bila spočetka navezana nanj, tako ga je zdaj preklinjala.

Videla je, da je vse končano, da je v kaplanovih očeh zgubljena stvar. Sama ni upala več v ničesar, na Resnikovo pomoč ni računala. Zakaj naj bi ga zagovarjala pred tujim človekom, ki je celo duhovnik.

"Sami veste, gospod kaplan. Moja mladost je usahnila in življenje mi gnije."

Klemen je opiral glavo ob dlan. Tako se je bil navadil v spovednici, kadar je poslušal grehe neznanih ljudi.

"Kako to, da ste prišli tako daleč, gospodična? Še neko življenje je, onstran grdega, zakaj ste pozabili nanj?"

In kakor da bi hotel pokazati, da je razumel njene besede, je rekel skoraj trdo:

"Zakaj se niste pričeli zdraviti koj na začetku? Ali ne veste, da je bolezen zahrbtna, da se rada konča z blaznostjo?"

Srtmela je vanj z velikimi, zgubljenimi očmi.

"Nisem sama kriva in tudi sama nisem," je skoraj dahnila.

"Se več jih je, ki so na istem kot jaz."

"Vem," se ne premakne Klemen. "Igrate se s smrtjo. Ali se vam ne zdi škoda mladosti?"

Klemenov glas je bil trd. Ni ga mogel omehčati. Preveč ga je bodla hinavska skritost, s katero se je Plaznikova izpovedovala.

"Kaj naj storim?"

Zdaj šele je Klemen dvignil glavo.

"Da, kaj storiti?"

In se je spet sklonil, kakor da Plaznikovi ne more gledati v oči.

(Dalje prihodnjic.)

WE RENT!

Floor Sander and Wallpaper Steamers!

ORODJE, BARVE, PLUMBARŠKE POTREBŠČINE, KLJUČE, ELEKTRIČNE POTREBŠČINE
ST. CLAIR HARDWARE

7014 St. Clair Ave.
Tel. UT 1-0926
Laddie Pujzdar Joe Vertocnik

JUNE 1950						
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
						1 2 3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

JULIJ

23.—Piknik fare Marije Vnebovzete v Collinwoodu na cerkvenih prostorih.

AVGUST

4., 5. in 6. — St. Vitus Post 1655 Catholic War Veterans priredijo prvi letni bazar in karnival na šolskem vrtu sv. Vida.

13.—Ohio K. S. K. J. Boosters priredijo piknik na prostorih "American Jugoslav Center," na Recher Ave.

SEPTEMBER

2. — Društvo Napredni Slovenci št. 5 SDZ priredi plesno veselico v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

3.—Klub društev na Recher Ave. priredi piknik na svojih lastnih prostorih.

24. — Pevski koncert skup-

nih pevskih zborov pod vodstvom Mr. Vavterja v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

30.—Društvo "Mother of Perpetual Help" št. 1640 Katoliških borštnarjev priredi kegljaški ples v Slovenskem domu na Holmes Ave.

OKTOBER

1.—Gospodinj. odsek SDD na Recher Ave. priredi ples.

1.—Dom zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave., priredi "Halloween Dance."

1.—Pevski zbor "Zvon" priredi svoj redni jesenski koncert v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti.

29.—Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete priredi "card party" v cerkveni dvorani.

W. F. HANN & SONS

podjetje z grelno napravo služi prebivalcem Clevelanda že od leta 1907

ZASTOPNIKI

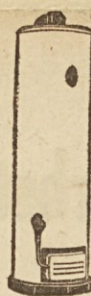
BRYANT IZDELKOV

Mario Kolenc

AVTOMATIČNO GRETJE JE NAŠA POSEBNOST

Naša skrb je, da vam damo čim več gorkote za vsak dolar, ki ga za to potrošite. Zato Vam priporočamo ta BRYANT furnez, ki nudi čist, svež in tople zrak ter ga širi po vseh sobah. Furnez se da instalirati v majhnem prostoru ali shrambi. Ima plinsko kurjavo in je popolnoma avtomatičen.

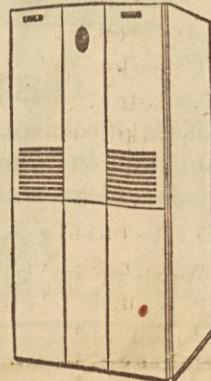

BRYANT GRELEC ZA VROČO VODO

To je v resnici eden najboljših grelcev za vodo—ima nove vrste magnasium drog v sredini, ki se ga nadomesti z novim in tako prepreči zarjavitve "tanka." Jje dobro izoliran, popolnoma avtomatičen in obratovanje je poceni.

BREZPLAČEN PREGLED IN PRORAČUN

Naši veččaki za gretje vam bodo na željo pregledali in podali brezplačen proračun za popolno delo brez vsakih obvez.

NOVO ŽIVLJENJE ZA VAŠ FURNEZ . . .

Vam bomo po pravici povedali, če vam bo vaš sedanji furnez lahko služil še nekaj let in kako se ga da modernizirati z BRYANT konverzijskim grelcem. Za majhno vsoto lahko dobite popolnoma avtomatično plinsko gretje. Pokličite se danes za podrobnosti o BRYANT grelcu.

Louis Planinc

Ni treba predplačila

3 LETA ZA ODPLAČEVANJE! Prvo plačilo plačate tri mesece po instalaciji naprave. Na obroke pa lahko plačujete tudi skupno z vašim računom za plin.

Če imate star furnez ali slabo grelno napravo, priporočamo Vam, da še danes pokličete in dobite vsa pojasnila kako z majhnimi stroški lahko instaliramo moderno grelno napravo, ki vam bo nudila več toplote po nižji ceni.

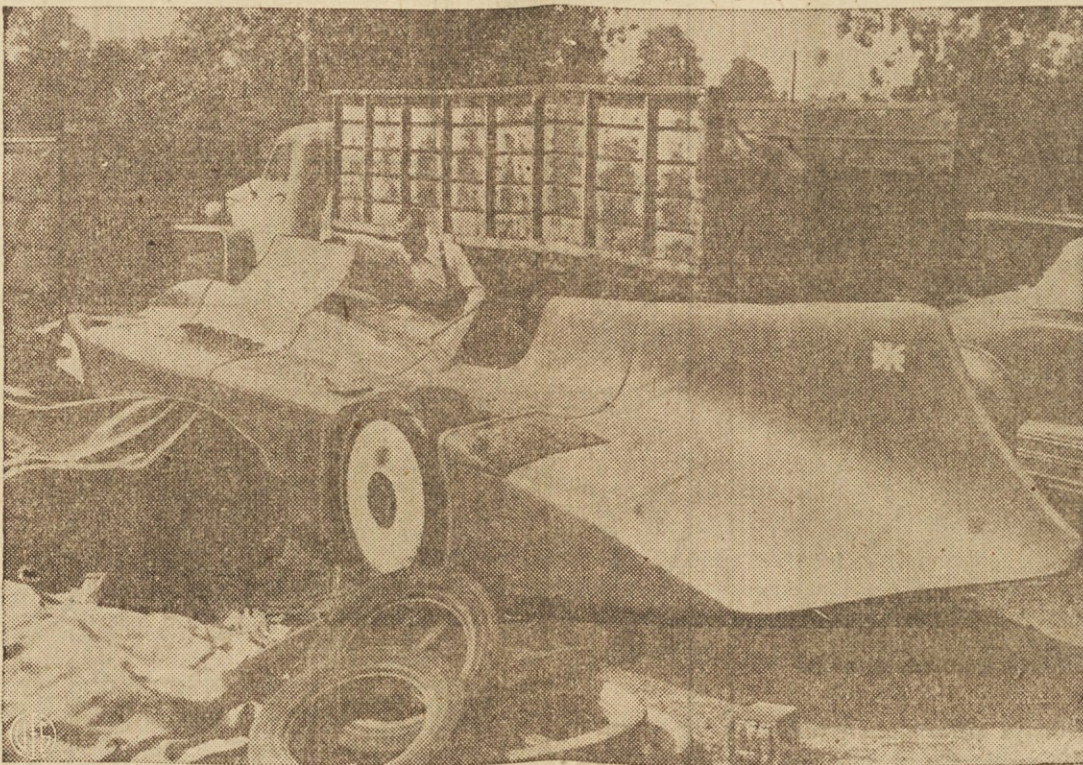
Naši izurjeni mehaniki so vam na uslugo skozi 24 ur na dan.

W. F. Hann & Sons

15505 Euclid pri Taylor

(GOVORIMO SLOVENSKO)

MU 1-4200

Zgodovinski avto med staro šaro. — Neki londonski prekupčevalec s starimi avtomobili in njih deli ima med svojo šaro tudi nekdanji slavnosti Sr Malcolm Campbellov avto "Bluebird," ki je bil nekdanji najhitrejši dirkalni avto. To je bil prvi avto, ki je vozil s hitrostjo 300 milj na uro in je dobil v najmanj petih dirkah prvenstvo za Anglijo.

NOVEMBER

5. — Glasbena Matica poda opero "La Traviata" ob 3:30 popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

13 milijonov se jih ne more zmotiti!

Trinast milijonov ljudi se ne more zmotiti! In več kot 13 milijonov si je izbralo Frigidaire ledenice. Frigidaire producira najfinejše ledenice na svetu . . . to so edine ledenice, ki so vse porcelanaste, zunaj in znotraj . . . edine lednice, ki jih goni famozni meter miser, edina zagotovitev o varni mrzloti . . . tudi v najbolj vročem vremenu.

Letos, bolj kot kdaj prej, ne morete primerjati Frigidaire. Za vsako, tudi za vašo hišo je izdelan model, ki je primeren . . . jih je pa treh vrst, štirih serij in deset velikosti. Oglejte si jih v glavnem stanu Frigidaire v Northeast Appliance & Furniture Co. Tam boste dobili največ za vašo staro ledenico, če jo zamenjate za novo. Northeast vam da do 100 dolarjev za vašo staro. Oglejte si popolno zalogo

Frigidaire ledenic v Northeast, 22530 Lake Shore Blvd. takoj poleg Shore gledišča. Za informacije glede cen lahko pokličete REdwood 1-2303.

(Adv.)

JOHN A. GREENE

John A. Green, poslovni podpredsednik The Ohio Bell Telephone Co. je bil izvoljen za predsednika "The Michigan Bell Telephone Co." in nastopi to službo 1. julija. Kdo bo njegov naslednik pri Ohio Bell bodo direktorji določili koncem tega meseca. Mr. Green je že 35 let v telefonski službi in sicer 31 let od tega v Clevelandu.

Rojen je bil v Norfolk, Neb. Vse svoje življenje je v telefonski službi, katero je nastopil tako, ko je graduiral iz Chicago univerze leta 1914. Služil je 2 leti v prvi svetovni vojni v ameriški mornarici, odkjer se je vrnil leta 1919 zopet k Chicago telefon kompaniji, kasneje istega leta je prišel v Cleveland k Ohio Bell. Tu je stopnjema napredoval in bil leta 1945 za podpredsednika kompanije, bil je tudi direktor in član izvršnega odbora. Vedno je sodeloval v civilnih in dobrodelnih organizacijah.

Mr. Green z družino živi na 13720 Shaker Blvd. Ima dve hčeri in sicer Miss Margaret Anne Green, doma in Mrs. Marshall Dyer v Hastings, Michigan, sin James L. Green je bil ubit v rakoplovni misiji v zadnji svetovni vojni.

Razkrinkanje delovanja slovenskega komunizma

(Nadaljevanje s 1. strani.)

znam. Nekatera tehnična dela te organizacije so bila izvršena v uradu Ameriškega Slovenskega Kongresa.

Mr. Tavenner: Prosim, povejte nam kaj o tem. Mar mislite reči, da je bil del dela, da se organizira Kongres ameriškega ženstva, izvršen v vašem uradu?

Mr. Cvetič: Da. Urad Ameriškega Slovenskega Kongresa v zapadni Pennsylvaniji je bil na razpolago Civil Right Congressu, Congress of American Women, komunistični partiji in drugim organizacijam, ki so ga hotele uporabljati za svoje tehnično delo. Člani komunistične partije so bili aktivni v Ameriskem Slovanskem Kongresu, so tudi vedno uporabljali ta urad. Tam smo namreč imeli mimeografske in pisalne stroje.

Kakšne stike, če sploh, je imela komunistična partija z organizacijo Congress of American Women v zapadni Pennsylvaniji?

Mr. Cvetič: Jaz vem samo to, da so se članice, ki so tu imenovane, sestajale v uradu Ameriškega Slovenskega Kongresa z voditelji komunistične partije, s katerimi so razpravljale o načrtih organizacije. Congress of American Women. Toda navadno so se te seje vršile v uradu komunistične partije. Često se je zgodilo, da sem čisto slučajno stopil v urad, kjer so razpravljale ženske s komunističnimi voditelji; ob takih prilikah sem prisel ter se sam udeležil tekočih razprav.

MALI OGLASI

Hiša za 2 družini

Naprodaj je hiša za 2 družini, 6 sob in kopalnica splojaj, 3 sobe zgorej. Vprašajte po 6 uri zvečer na 1138 E. 77. St.

(126)

Lepa prilika

Naprodaj je mesnica in grocerija z prvovrstno opremo; tedenski promet \$1.600. Skupna cena \$13.200. Proda se tudi samo grocerija. Ako se zanimate, pokličite Edward Rozance, Mgr. — Matt F. Intihar, 630 E. 222. St. tel. RE 1-6888.

(128)

Naredi fino delo!

Priporoča se slovenski papirar in barvar za newburško okolico. Kdor hoče fino in zanesljivo delo naj pokliče VU 3-1561.

(127)

Lepa prilika!

Naprodaj je konfekcijska in delikatesna trgovina. Se prodaja po zmerni ceni. Dosti dela za 2 osebi; je na dobrem prostoru in tudi stanovanje zraven. Lepa prilika za Slovence ali Hrvate. Lastnik prodaja, ker gre v pokoj. Informacije dobite na 6603 St. Clair Ave. ali če pokličete EX 1-1494. Fr. Mack in J. Kovačič.

(124)

Mreže naprodaj

Naprodaj je več mrež za okna. So v izvrstnem stanju. Se prodajo poceni. Pokličite HE 1-4133 ali pa se zglasite na 1246 Norwood Rd.

(124)

Stanovanje iščejo

Poštena družina, 3 odrasle osebe, išče 4 do 5 sob. Kdor ima kaj primerne, je proštn, da pokliče VU 3-6227.

(124)

Zglasite se pri nas za poceni hiše in lote

3 loti na E. 113 St. južno od Union; prodamo jih poceni ali pa vam zgradimo tam hišo po vaši volji.

10 lotov v Garfield Heights blizu Granger Rd., vsi impruvementi, 50x420, se prodajo ali pozidajo po vaši želji.

Imamo tudi novo hišo bungalov v Garfield Heights, E. 90 St., blizu Garfield Blvd., nizka cena.

Hiša za 2 družini, v jako dobrem stanju, z lotom 100x430, jako nizka cena.

Za več informacij pokličite poznanega Mr. Jelarcica, tel. VU 3-0139 od 10 dop. do 11. zvečer.

(124)

Hiša za 4 družine

Naprodaj je hiša za 4 družine, vsaka družina po 4 sobe, kopalnico, klet. Naslov je: 1087 E. 68. St.

(125)

Dve zidani hiši

Naprodaj sta 2 zidani hiši na enem letu, prodaja lastnik sam, lot meri 50X420, garaža za 4 avte, mnogo sadnega devja. Na 18700 Shawnee Ave. Za informacije pokličite IV 1-3877.

Wed. Fri. Mo. x)

Priatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA
Prescriptions — Vitamins
First Aid Supplies
Vogel St. Clair Ave. in E. 68th

For your VACATION

Welcome to

CHRISTIANA LODGE

Slovenian Resort

The Hotel has 30 rooms with connecting showers, Central dining room, with American Slovenian cooking, All sports, private beach, boating and fishing, Cater to overnight guests, 260 miles from Cleveland. Located on U.S. 112. Write for folder.

CHRISTIANA LODGE

Dominik Krasovec, Prop.
P.O. Edwardsburg, Mich.
Phone 9126 F5

Make This Your Buy Word For VITAMINS

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES
One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules are—

1—POTENT—each capsule contains the daily basic needs of the five vitamins whose requirements have been established as essential to human nutrition.

2—CONVENIENT—take just one capsule today and you can forget about vitamin supplements until tomorrow.

3—ECONOMICAL—a single capsule each day is all you take and all you pay for.

4—GUARANTEE—take one One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule each day for sixty days. Your money back if you are not satisfied.

MILES LABORATORIES, INC.

Elkhart, Indiana

Prevarani detektiv

(ROMAN)

Nič ve, nič manj, podpis in pečat in vse se pokori takemu povelju.

Toda od trenutka, ko ravnatelj zaporov dobi tako povelje in dokler jetnik ni zopet izročen jetničarjem, ravnatelj ni odgovoren za jetnika. Naj se zgodi kar hoče, njegove roke ostanejo čiste.

Pot jetnika iz zaporov do juštične palače se mora torej izvršiti z največjo previdnostjo.

Jetnika najprvo peljejo v starinski in nerodni voz, in ga skrbno zaprejo v enega izmed raznih oddelkov v vozu.

S tem vozom se jetnik pelje v palačo in dočim čaka preiskave, je skoro zazidan v eni izmed celic mračnih zaporov, katerim pravijo po domače — mišja past.

Ko jetnik vstopa in zapuša kočijo je vedno obdan s stražniki.

Tudi spotoma je vedno pod nadzorstvom skrbnih oči paznikov, katerih nekateri so spredaj, drugi pa v vozu.

Jezdeci na konjih tudi vselej spremljajo jetniški voz.

Tudi najbolj drzni lopovi ne mislijo niti na možnost, da bi mogli pobegniti iz te premikajoče se jetnišnice.

Tekom desetih let je skušalo pobegniti komaj kakih trideset jetnikov tekom transporta. Izmed teh se jih je petindvajset smešno izjalovilo, štiri so pa v zadnjem trenutku prijeli. En sam jetnikov je prišel petdeset korakov daleč od voza, ko so ga že imeli zopet v rokah.

Kljub vsemu temu pa se je mladi detektiv silno bal, da bi njegov jetnik tekom takega transporta pobegnil. Obenem pa se je radoval v svoji notranjosti, kajti končno se mu je izpolnila želja in sledil bo lahko drznežu, ki se je dosedaj smejal vsem njegovim poskusom. Čutil je, da je njegov sovražnik vreden njegovega jekla. Oba sta imela enake prilike za uspeh.

Vernierjev načrt, da se dovoli Mayu, da pobegne je bil tako priprost, da je bil skoro otročji. To je Vernier sam tudi priznaval. Vernier je nameraval oddelka v vozu, kamor bi posadili Maya, samo nalahno pripreti in ga popolnoma pozabiti, ko dospe voz do "mišje pasti".

Nemogoče je bilo misliti, da se jetnik ne bo poslužil tako ugodne prilike. Gotovo bo pobegnil.

Vse je bilo torej pripravljeno kakor je Vernier naročil, na ponedeljek, ki je sledil velikonočnim praznikom.

Povelje, da pripeljejo jetnika, je bilo izročeno tako razumnemu slugi, ki je dobil vsa točna navodila.

Jetniški voz z Mayem v notranjosti bi prišel pred juštično palačo okoli poldne.

In vendar ste že lahko ob deveti uri dopoldne videli viseti okoli prefekture enega onih starih postopačev, ki je bil predpoda Venere, dvigajoče se iz valov, tako resnično je zgledal kot bi bil rojen iz pene in odpadkov mesta.

Oblečen je bil v črn volnen jopič, raztrgan spredaj in zadaj in v široke, slabo pristojee hlače, katere je imel privezane s širokim jermenom. Njegovi škornji so morali biti dobri znanci mestnega blata, toda njegove rdeče svilene ovrtnice, ki je bila še precej nova, je bila najbrž poslana v dar od njegove ljubice.

Možakar je bil videti jako

nezdav, vdrti oči in tresoč se brado, ki je lastna njegovim tovarišem.

Ko bi Polit videl to prikazen, kako je balancirala po nogah, z gibajočimi rameni, ko bi ga videl, kako drži v ustih cigareto in se mu slinice cedijo pri obeh ustnicah ven, tedaj bi Polit gotovo stopil k njemu, mu segel v roko kot prijatelju, ga pozdravil kot prijatelja in starega znanca.

Bilo je dne štirinajstega aprila; prijazen dan je bil; vrhovi kostanjev v Tuilerijah so že ozeleneli, in naš potepuh je bil videti precej zadovoljen in živahen ter vesel, ker ni imel nobe-

nega dela.

Leno se je sprehajal ob obrežju, opazoval mimoidoče potnike ali pa zrl na može, ki so vlačili pesek iz reke Seine.

Včasih je stopil tudi preko ulice in spregovoril nekaj besed z nekim starejšim gospodom, ki je bil zelo čedno oblečen. ki je nosil očala in zelo dolgo brado. Na rokavah je imel svilene rokavice. Ta oseba je imela vse karakteristike spoštovanega in premožnega gospoda.

Od časa od časa je prišel mimo policist ali pa kak detektiv, ki je hitel s poročili na prefekturo; stari gospod ali pa potepuh sta večkrat hitela za enim ali za drugim in vprašala za informacijo.

Nagovorjena oseba je odgovorila in hitela naprej, naka sta oba nenavadna tovariša stikala glave skupaj in se smejala.

"Dobro! Zopet eden, ki naju ni spoznal."

Imela sta dober vzrok biti vesela in lahko sta bila ponosna.

Izmed petnajstih tovarišev, katere sta nagovorila, ni spoznal niti eden svojih kolegov — detektiva Vernierja in Očeta Absinta.

"Ah! Nič se ne čudim, da naju niso spoznali," reče Oče Absint, "saj zlodja še samega sebe ne morem spoznati. Nihče drugi kot vi, gospod Vernier, me ne bi mogel tako predrugačiti."

Toda čas za premišljevanje je minul; prišel je čas akcije.

"Pozor!" reče svojemu tovarišu, "tam prihaja najin prijatelj. Hitro na svoje mesto. Pomnite moja navodila in držite oči odprte!"

V bližini, takoj ob obrežju, je bila cela skladanica lesa. Oče Absint se skrije za to skladanico, Vernier pa zgrabi za lopato v bližini in začne na vso moč premetavati pesek.

Prav je bilo, da sta se požurila, kajti jetniški voz je že zavil okoli vogala. Voz drdra mimo obeh in zavije z glasnim oroptom proti obokanemu dohodu "mišje pasti".

May je bil v vozu.

Vernier je bil o tem prepričan, ko je videl ravnatelja, ki

je sedel spredaj.

Voz je obstal na dvorišču za več kot petnajst minut.

Ko se zopet pokaže na cesti, je voznik zapustil svoj sedež in vodil konja za uzdo. Kočijo postavi nasproti juštične palače, vrže preko konj odejo, prižge pipo in se odstrani.

Za trenutek se je strah obeh opazovalcev spremenil v strašno agonijo; nihče se ni premaknil.

Toda končno se vrata voza odpro z nenavadno previdnostjo. Zapazila sta bled in prestrašen obraz. Bil je to obraz jetnika Maya.

Jetnik bistro in urno pogleda okoli sebe; nikogar ni na vidiku.

Hitro kot mačka skoči iz voza na cesto, neslišno zapre vrata voza in mirno odkoraka proti mostu.

Šestintrideseto poglavje. Vernier je zopet začel dihati.

Vpraševal se je, če je mogoče prezrl kako malenkost ali kaj pozabil in bi tako vsi njegovi načrti splavali po vodi.

(Dalje prihodnjič)

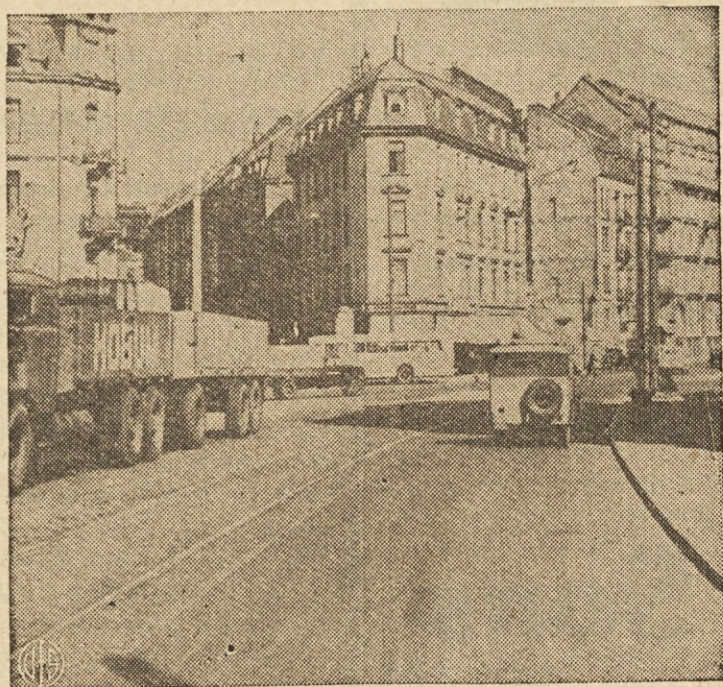
ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0628

Ob šesti "D-Day" obletnici. — Gornja slika nam predstavlja mesto Frankfurt v Nemčiji, ko ga je zavzemala peta divizija naše pehote, ki je imela težko pot preko razvalin. — Spodnja slika pa nam kaže isto mesto šest let pozneje, ko je ta trgovski del mesta očiščen razvalin. Iz razvalin so Nemci zopet naredili krasno in napredujoče mesto.

OBLAK MOVER

Naša specielnost je prevažati klavirje in ledenice. Delo garantirano in točna postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem do vašega starega znanca

JOHN OBLAK

1146 E. 61. St.

HE 1-2730

V blag spomin

Ignac Herbst Rose Herbst

Umrli 7. junija 1924

Umrli 26. junija 1947

26 let je že minilo, dragi naš ata, kar odšli ste vi v večnost, odkar vas krije zemljica.

Mirno počivaj tam v grobu, v tistem tam kraju miru, duša pa večno plačilo uživaj pri ljubemu Bogu.

Tri leta že Te krije zemlja, truplo tam v grobu trohni, nam pa težko je pri srcu, po licu nam solza drči.

Naj vam večni Bog poplača vaše delo in skrb, katere ste za nas imeli, večni mir vam podeli.

Zalujoči ostali:

OTROCI

Cleveland, Ohio, 26. junija 1950.

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

Napravite vašo 1935 ledenico tako moderno kot je 1950 avtomatična

Modernizirajte vašo ledenico z Doray avtomatično uro in defrosterjem

Zdaj ni več ivja v ledenici! Krasna kuhinjska ura z Telechron ogrođjem in defrosterjem, ki vam služi kot mehaničen spomin. Treba jo je samo stakniti z elektriko. Vsako noč potem avtomatično razledeni ves led, ki se je nabral v ledenici prejšnji dan. Temperatura se dvigne samo za spoznanje, ledene kocke, zamrznjeno meso in zelenjava se ne stopijo med tem, ko se odstrani zamrznjenje. Doray odstrani nepravilne zamrznjenja . . . mehanizem se ne bo obdal z ledom . . . prihrani delo . . . čas . . . živila. Vsak Doray defroster je garantiran.

DORAY AUTOMATIC
DEFROSTER

\$11.95 Tax incl.

A. GRDINA & SONS

PRODAJALNA S POHIŠTVOM - POGREBNI ZAVOD
15301 Waterloo Road

KE 1-1235

Odprto do 9 zvečer ob ponedeljkih, četrtek, sobotah
MI DAJEMO EAGLE ZNAMKE

1924

1940

V blag spomin

DESETE OBLETNICE PRERANO UMRLE NASE ISKRENO LJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE HČERKE IN SESTRE

Margie Kamber

ki se je morala v cvetju mladosti ločiti od nas dne 25. junija 1940

Draga Margie, hčerka naša, kako Te imel je Bog pač rad, da Te je cvetko k sebi vzel, prej ko ovenel cvet je bel.

Zdaj po Tebi, draga Margie, jokamo solzice mi vsi, zdaj ko Tebe ni med nami, ko črna zemlja krije Te.

Spavaj sladko v tistem grobu v kraju večnega miru, ljuba hčerka, draga sestra, nam nikdar pozabna Margie.

Tvoji zalujoči:

JOSEPH in JULIJA KAMBER, starši;

IRENE, sestra;

FRANK in JOHN, brata.

Cleveland, Ohio, 26. junija 1950.